

Dr. hab. n. med. Anna Mosiołek

Klinika Psychiatryczna NOZ

Warszawski Uniwersytet Medyczny

Recenzja pracy doktorskiej LEK. WOJCIECHA ŁĘŻAK pt. Wpływ wybranych leków przeciwdepresyjnych i przeciwpsychotycznych na występowanie składowych zespołu metabolicznego oraz na stężenia leptyny, adiponektyny i iryzyny w kontekście obrazu klinicznego i aktywności fizycznej pacjentów.

Praca doktorska lek. Wojciecha Łężak pt. „Wpływ wybranych leków przeciwdepresyjnych i przeciwpsychotycznych na występowanie składowych zespołu metabolicznego oraz na stężenia leptyny, adiponektyny i iryzyny w kontekście obrazu klinicznego i aktywności fizycznej pacjentów”, ma typowy układ dla dysertacji doktorskiej. Liczy 142 strony wraz z załącznikami. Składa się z 6 podstawowych rozdziałów oraz zawiera 28 tabel, 46 rycin i 233 pozycje piśmiennictwa. Celem pracy jest ocena czy leczenie lekami przeciwpsychotycznymi I generacji, lekami przeciwdepresyjnymi oraz lekami przeciwpsychotycznymi II generacji wpływa na stężenia adiponektyny, leptyny i iryzyny w surowicy. Uwzględniono przy tym niektóre czynniki również mogące mieć pośredni lub bezpośredni wpływ, tj. aktywność fizyczną oraz stan psychiczny pacjentów. Ponadto, poddano ocenie zależności występujące między obecnością i nasileniem składowych zespołu metabolicznego, aktywnością fizyczną, stanem psychicznym i stężeniami badanych hormonów. Doktorant postawił w badaniu 6 pytań badawczych oraz 6 hipotez badawczych. Grupę badaną stanowiło 66 pacjentów szpitala psychiatrycznego: oddziałów stacjonarnych

oraz dziennych. Kryteria włączenia do badania obejmowały wyrażenie świadomej zgody na udział w badaniu, przyjmowanie przez okres co najmniej 2 tygodni w stałej dawce neuroleptyku lub leku przeciwdepresyjnego oraz stabilny stan somatyczny. Doktorant w badaniu korzystał z dwóch kwestionariuszy: International Physical Activity Questionnaire - IPAQ, Brief Psychiatric Rating Scale BPRS. Projekt badawczy uzyskał zgodę Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Medycznym w Łodzi (Uchwała z dn. 15 marca 2016 r., nr RNN/52/16/KE wraz z późniejszymi uchwałami zmieniającymi). Badanie zostało sfinansowane przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi z zadania badawczego nr 502-03/5-108-03/502-54-188.

W pierwszym rozdziale Doktorant w krótkim zarysie przedstawia zagadnienia związane z zespołem metabolicznym, który jest uznawany za jedno z najpoważniejszych działań ubocznych stosowania leków przeciwdepresyjnych i przeciwpsychotycznych. Doktorant przytacza obowiązujące definicje, epidemiologię Zespołu Metabolicznego ZM oraz mechanizm jego rozwoju u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Autor zwraca uwagę na fakt, że w zależności od diagnozy dane epidemiologiczne nieco się różnią, jednak zaznacza się wspólny trend: ZM obecny jest częściej wśród pacjentów ze zdiagnozowanym zaburzeniem psychicznym w odniesieniu do populacji ogólnej. Prawdopodobnych przyczyn takiego stanu rzeczy jest co najmniej kilka. Wśród nich wyróżnia zaburzenia regulacji metabolizmu zależne od adipokin oraz podwyższone stężenia niektórych markerów stanu zapalnego jako wspólne przyczyny rozwoju ZM oraz wybranych zaburzeń psychicznych. Autor zwraca również uwagę na mniejszą niż w populacji ogólnej współpracę pacjentów psychiatrycznych w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Natomiast niewątpliwie jedną z ważniejszych przyczyn większej częstości występowania ZM u pacjentów psychiatrycznych niż w populacji ogólnej jest stosowane leczenie. Zjawisko indukcji ZM pod wpływem psychofarmakoterapii jest szeroko znane. Stopień zainteresowania naukowców tym zagadnieniem w zależności od grupy leków jest jednak różny- większą uwagę zdaje się poświęcać neuroleptykom 2. generacji niż lekom przeciwpsychotycznymi 1 generacji czy antydepresantom. W kolejnym rozdziale Doktorant opisuje rolę hormonów wydzielanych przez tkankę tłuszczową w powstawaniu Zespołu Metabolicznego i ich potencjalne

znaczenie w zapobieganiu i/lub terapii powikłań metabolicznych psychofarmakoterapii. Szczególnie dokładnie opisana jest rola adiponektyny, leptyny i iryzyny. Autor przedstawia bardzo dobrą analizę statystyczną tego trudnego zagadnienia. Wnioski pracy są napisane w sposób jasny i przejrzysty. Rozprawa napisana jest jasno, pod względem redakcyjnym nie budzi zastrzeżeń, a proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami są prawidłowe. Przedstawiona praca składa się ze standardowych części, jest napisana poprawnie językowo i stylistycznie. W pracy znajdują się streszczenia w języku polskim i angielskim a także wykaz skrótów, które są bardzo pomocne podczas czytania pracy. Praca napisana jest w sposób interesujący i zawiera wystarczające informacje, które umożliwiają ocenę dokonań Doktoranta oraz wagę prowadzonych przez nią badań. Po zapoznaniu się z pracą doktorską lek. Wojciecha Łężaka nasuwają się jedynie nieliczne uwagi:

- mile byłby widziany wstęp,
- warto byłoby nieco szerzej opisać możliwości wykorzystania uzyskanych wyników w praktyce klinicznej.

Nieliczne uwagi zostały dokonane z obowiązku recenzowania i nie mają kardynalnego wpływu na całościową ocenę rozprawy.

Rozprawa doktorska lek. Wojciecha Łężaka cechuje wysoka wartość merytoryczna. Autor wykazał się umiejętnościami wprowadzenia w tematykę przeprowadzonych badań, prawidłowo dobrał metody badawcze i narzędzia statystyczne do analizy danych. Sposób przedstawienia wyników był jasny i rzetelny, zostały one zinterpretowane na tle literatury przedmiotu. Wnioski zostały przedstawione w sposób przejrzysty i poprawny. Praca jest napisana poprawnie językowo, stylistycznie.

Podsumowując, badania podjęte przez Doktoranta lek. Wojciecha Łężaka znajdują pełne uzasadnienie, zostały zaplanowane i przeprowadzone w sposób prawidłowy i metodyczny, a uzyskane wyniki Doktorant przedyskutował w sposób dojrzały. Poza tym, Doktorant wykazał się szeroką znajomością literatury z zakresu zagadnień dotyczących tematu pracy. Praca doktorska lek. Wojciecha Łężaka stanowi samodzielny, oryginalny i

wartościowy dorobek naukowy Doktoranta, cel pracy został zrealizowany. Całą pracę oceniam pozytywnie i uważam, że spełnia ona warunki zgodne z wytycznymi do przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim. Praca stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, Doktorant odpowiedział i zrealizował wszystkie postawione pytania i cele badawcze, wykazał się wiedzą teoretyczną w dyscyplinie oraz posiada umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych; tym samym rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.) i spełnia wszystkie wymagania stawiane pracom promocyjnym na stopień doktora.

W związku z tym, zwracam się z wnioskiem do Rady Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie lek. Wojciecha Łężaka do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. n. med. Lek. Anna Mosiołek
spec. psychiatra
i spec. terapii środowiskowej
psychoterapeuta
7772298